

На основу члана 27. став 6. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Србије”, број 135/04),

Влада Републике Србије доноси

УРЕДБУ

о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне

"Службени гласник РС", бр. 31 од 08. априла 2005, 45 од 31. априла 2005. - исправка, 22 од 23. фебруара 2007, 38 од 14. априла 2008, 9 од 26. фебруара 2010, 69 од 19. септембра 2011, 95 од 8. децембра 2018 - др. закон

Члан 1.

Овом уредбом одређују се дивље врсте флоре, фауне и гљива (у даљем тексту: заштићене врсте) чије се сакупљање из природних станишта, коришћење и промет ставља под контролу и одређује висина накнаде за њихово коришћење.

Члан 2.

За заштићене врсте, у смислу ове уредбе, одређују се:

- 1) дивље врсте које припадају осетљивим или ретким врстама којима не прети опасност од изумирања;
- 2) дивље врсте које нису угрожене, али се лако могу заменити са угроженим дивљим врстама услед сличног изгледа, и
- 3) врсте чији је одговарајући начин заштите прописан потврђеним међународним уговором.

Заштићене врсте стављене под контролу сакупљања, коришћења и промета су дивље врсте флоре и гљива наведене у Прилогу 1 и дивље врсте фауне наведене у Прилогу 2.*

*Службени гласник РС, број 22/2007

Члан 3.

Сакупљање, коришћење и промет заштићених врста ставља се под контролу ради обезбеђивања њиховог одрживог коришћења спречавањем сакупљања тих врста из природних станишта у количинама и на начин којим би се угрозио њихов опстанак у будућности, структура и стабилност животних заједница.

Члан 4.

Контрола сакупљања, коришћења и промета заштићених врста, у смислу ове уредбе, обухвата:

- 1) мере заштите и услове сакупљања, ограничења и забране сакупљања, коришћења и промета заштићених врста;
- 2) праћење стања популација заштићених врста у природним стаништима (у даљем тексту: мониторинг заштићених врста), ради процене количина појединих заштићених врста чије се сакупљање може одобрити у сезони сакупљања из природних станишта;
- 3) испуњеност услова и начин издавања дозволе за сакупљање, коришћење и промет заштићених врста;
- 4) евидентирање података о издатим дозволама, о заштићеним врстама и количинама које су на основу дозволе сакупљене, искоришћене и стављене у промет; о заштићеним врстама које се гаје (плантажирање и други облици гајења), о капацитетима узгајалишта и о изреченим казнама за поступање супротно овој уредби.

Члан 5.

Сакупљање заштићених врста ради коришћења и стављања у промет може се вршити под условима и на начин прописан овом уредбом и у количини која је одобрена.

Забрањено је сакупљање заштићених врста изван периода прописаних овом уредбом и коришћење техничких средстава која могу оштетити или уништити примерке врсте, односно њено станиште.

Сакупљање заштићених врста ради коришћења односно стављања у промет на земљишту или шуми која је у приватном власништву може се вршити само ако то одобри власник тог земљишта или шуме.

Сакупљање заштићених врста ради коришћења односно стављања у промет на шумском земљишту или шуми која је у државном власништву врши се у складу са овом уредбом и прописима о шумама.

Сакупљање одређених количина заштићених врста у научноистраживачке и едукативне сврхе може се вршити на подручјима и у периодима у којима је овом уредбом прописана забрана сакупљања.

Сакупљање одређених количина заштићених врста у научноистраживачке и едукативне сврхе организације односно институције које се баве том делатношћу могу вршити на основу дозволе министарства надлежног за послове заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство).

Дозвола из става 6. овог члана садржи: назив правног лица; назив научноистраживачког пројекта; податке о особама које ће вршити сакупљање; назив врсте и количину која се може сакупити; подручје и период у којем ће се сакупљање извршити; начин и услове сакупљања; рок за достављање података о врстама и количинама које су сакупљене и друге потребне податке.

Члан 6.

Сакупљање заштићених врста ради коришћења односно стављања у промет не може се вршити на подручју заштићеног природног добра, осим ако прописима о режиму заштите природног добра није друкчије одређено.

У случају да прописом о заштити одређеног природног добра на подручју тог добра или делу подручја није забрањено сакупљање заштићених врста ради коришћења односно стављања у промет, Министарство ће издати дозволу организацији која управља заштићеним природним добром односно стараоцу, у складу са законом, под условима утврђеним овом уредбом и актом о заштити тог природног добра.

Члан 7.

Правна и физичка лица и предузетници могу сакупљати заштићене врсте као матична легла, односно засаде из природних станишта ради заснивања узгајалишта (плантаже, расадници и други облици узгајалишта), на основу дозволе Министарства.*

Дозвола из става 1. овог члана садржи: назив правног односно физичког лица или предузетника; врсту и количину која се може сакупити у зависности од капацитета узгајалишта; подручје сакупљања; начин и услове сакупљања; рок за достављање података о врстама и количинама које су сакупљене и друге потребне податке.

Уз захтев за издавање дозволе из става 1. овог члана подноси се и доказ о извршеној уплати накнаде.

*Службени гласник РС, број 38/2008

Члан 8.

Правно лице односно предузетник који се бави сакупљањем заштићених врста ради њиховог коришћења и стављања у промет односно откупом сакупљених врста *, дужан је да организује стручну обуку или други облик рада са сакупљачима заштићених врста, да сваке године изврши проверу знања сакупљача и да сакупљачима изда потврду о стручној оспособљености са роком важења за сакупљачку сезону.

Потврда из става 1. овог члана садржи име и презиме сакупљача заштићених врста, јединствени матични број грађана, адресу становања, навод да је сакупљач оспособљен за сакупљање заштићених врста за потребе коришћења и промета.

Физичко лице може сакупљати заштићене врсте у комерцијалне сврхе под условом да има потврду из става 1. овог члана.

Потврду из става 1. овог члана сакупљач заштићених врста је дужан да има са собом и да је на захтев покаже инспектору заштите животне средине или другом овлашћеном службеном лицу.

Правно лице, односно предузетник из става 1. овог члана дужно је да води податке о: сакупљеним и откупљеним количинама заштићених врста са латинским називима; подручју и периоду сакупљања; откупним станицама и одговорном лицу које врши откуп.*

*Службени гласник РС, број 38/2008

Члан 9.

Сакупљање заштићених врста гљива врши се под условом да се сакупљају само плодносна тела (увртањем) и у амбалажу која омогућава вентилацију ради расејавања спора.

Сакупљање заштићених врста подземних гљива (тартуфи) може се вршити само уз помоћ највише једног обученог пса и једног пса у поступку обуке или друге животињске врсте, у периоду дана (од обданице до сумрака). Ископавање гљива се врши само на месту налаза односно нањушивања, а рупе настале ископавањем се морају поново насути ископаном земљом, уз обавезно затрпавање нађених трулих и црвљивих примерака.

Забрањено је:

- 1) при сакупљању оштетити мицелијум гљива;
- 2) сакупљати плодносна тела вргања, млечнице, пречника испод 4 cm;
- 3) сакупљати плодносна тела лисичарке и мрке трубе пречника испод 2 cm;
- 4) при сакупљању гљива користити грабуље и сличне алатке, разарати и оштећивати станиште;
- 5) сакупљати гљиве у близини прометних саобраћајница и на депонијама отпадних материја;
- 6) старе примерке са појавама труљења, плеснивости и црвљивости;
- 7) сакупљати више од две трећине јединки на месту сакупљања;
- 8) при сакупљању подземних гљива оштећивати корен шумског дрвећа.

Забрањено је користити или ставити у промет:

- 1) заштићене врсте вргања и млечнице, пречника испод 4 cm;
- 2) заштићене врсте лисичарке и мрке трубе пречника испод 2 cm;
- 3) старе примерке заштићених врста гљива са појавама труљења, плеснивости и црвљивости.

При сакупљању заштићених врста лишајева забрањено је оштетити кору стабла са кога се сакупљање врши.

Члан 10.

Сакупљање заштићених врста флоре, а у зависности од тога који се делови односно развојни облици користе, врши се под условом да се врсте сакупљају у оптималној фази вегетативног развоја за коришћење, а код врста од којих се користе подземни органи, да се остави део подземног органа у земљи са вегетативним пупољком.

Забрањено је:

- 1) чупати или оштетити подземни орган (корен, ризом и др.) код врста од којих се користе надземни органи, односно делови;
- 2) ломити стабла и гране дрвећа и жбунова код сакупљања плода, цвета или листа и доношење других врста штете заштићеној врсти и њеном станишту;
- 3) сакупљање у близини прометних саобраћајница и на депонијама отпадних материја;
- 4) сакупљати више од две трећине јединки на месту сакупљања.

Члан 11.

Сакупљање заштићених врста пужева може се вршити само у периоду од 1. јуна до 1. октобра. У случају да се сакупљање врши за потребе матичног легла код оснивања фарми пужева, сакупљање се изузетно може вршити у периоду од 1. маја до 1. октобра.

Сакупљање заштићених врста жаба може се вршити само у периоду од 1. јуна до 1. септембра.

Сакупљање заштићене врсте поскока може се вршити сваке треће године и то само у периоду од 15. маја до 1. августа.

Сакупљање заштићене врсте шумске корњаче може се вршити сваке треће године и то само у периоду од 15. априла до 15. јуна.*

Сакупљање заштићене врсте риба (моруна) може се вршити само у периоду од 1. јуна текуће до 31. марта наредне године.

*Службени гласник РС, број 38/2008

Члан 12.

Забрањено је сакупљати, користити и ставити у промет јединке заштићених врста и то:

- 1) пужева чија је ширина кућице мања од 3 cm;
- 2) жаба чија је тежина мања од 50 gr и већа од 120 gr односно дужина мања од 9 cm и већа од 15 cm;
- 3) више од 50 јединки поскока на локалитету сакупљања и чија је дужина мања од 50 cm;

За) више од 200 јединки шумске корњаче на локалитету сакупљања и чија је дужина пластрона за мужјаке мања од 18 cm, а за женке 20 cm;*

4) мужјака моруне чија је дужина мања од 180 cm, а женке чија је дужина мања од 210 cm.

*Службени гласник РС, број 38/2008

Члан 13.

Укупне количине заштићених врста које се сакупљају **и стављају у промет*** утврђују се на основу претходно процењеног стања врста у природним стаништима сваке године.

Мониторинг заштићених врста врши организација за заштиту природе (у даљем тексту: Завод за заштиту природе Србије) према програму који доноси уз претходну сагласност Министарства.

Сакупљање појединих заштићених врста забраниће се актом министра надлежног за послове заштите животне средине, на предлог Завода за заштиту природе Србије, на територији Републике или на одређеном подручју за одређени период у случају када се на основу утврђеног стања популације врсте оцени да је дошло до смањења њене бројности у мери која би могла да угрози врсту односно до поремећаја структуре и стабилности животних заједница.

*Службени гласник РС, број 38/2008

Члан 14.

Дозволу за сакупљање и стављање у промет заштићених врста издаје Министарство по претходно прибављеном мишљењу Завода за заштиту природе Србије.*

Количине заштићених врста које се сакупљају и стављају у промет, Министарству предлаже Завод за заштиту природе Србије до 31. јануара за текућу годину.*

Дозвола за сакупљање и стављање у промет (у даљем тексту: дозвола) издаје се за заштићене врсте у свежем, односно сировом стању (непрерађене) до одређене укупне количине и важи до 1. марта наредне године.*

Процењени однос количина заштићених врста, односно њихових делова и развојних облика у свежем (непрерађеном) и сувом или на други начин прерађеном стању дат је у Прилогу 3, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.*

*Службени гласник РС, број 38/2008

Члан 15.

Дозвола се издаје правном лицу, односно предузетнику који се баве делатношћу сакупљања и промета заштићених врста, на основу објављеног конкурса који спроводи Министарство под условом да им није изречена казна за привредни преступ, односно прекршај прописана Законом о заштити животне средине ('Службени гласник РС', број 135/04) и овом уредбом.*

Конкурс за издавање дозвола за текућу годину објављује се најкасније до 1. марта те године и садржи врсте и количине које се могу сакупити за потребе коришћења и промета и друге потребне податке који се уносе у пријаву за конкурс:

- 1) подаци о подносиоцу захтева;
- 2) подаци о заштићеној врсти, са обавезним навођењем латинског назива врсте која ће се сакупљати, **а за биљне врсте и делови који се сакупљају,*** стављати у промет, односно користити;
- 3) подаци о количини – по врстама које ће се сакупљати у свежем или сировом стању (непрерађене), користити, односно стављати у промет;
- 4) начин организовања сакупљања заштићених врста, локалитетима сакупљања, (са назнаком општине где су локалитети сакупљања и најближих насеља), броју и размештају откупних станица;
- 5) подаци о објектима, постројењима и уређајима за складиштење, прераду и промет, као и степену прераде заштићених врста;
- 6) подаци о упису делатности у одговарајући регистар (извод из одговарајућег регистра о упису делатности за сакупљање шумских и других производа, откуп, промет и прераду).

Дозвола за сакупљање и промет заштићених врста не може се издати физичком лицу, осим у случају из члана 7. ове уредбе.**

*Службени гласник РС, број 38/2008

**Службени гласник РС, број 9/2010

Члан 16.

Дозвола из члана 14. ове уредбе садржи: назив правног лица или предузетника; врсту и количину која се може сакупити; начин и услове сакупљања; податке о откупним станицама; рок за достављање података о врстама и количинама које су сакупљене, искоришћене и стављене у промет и друге потребне податке.

Дозвола за сакупљање и стављање у промет заштићених врста гласи на подносиоца захтева и не може се пренети на друго правно лице, односно предузетника.*

Уз захтев за издавање дозволе из става 1. овог члана подноси се и доказ о извршеној уплати накнаде.

*Службени гласник РС, број 38/2008

Члан 17.

Престао је да важи (види члан 278. Закона - 95/2018-267)

Члан 18.

Уз захтев за издавање дозволе * из чл. 5, 6, 7. и 14. ове уредбе подносилац захтева прилаже доказ о уплаћеној административној такси.

*Службени гласник РС, број 38/2008

Члан 19.

Одобрена количина сакупљених заштићених врста која није искоришћена односно стављена у промет до истека важења дозволе може се искористити односно ставити у промет, ако је та количина пријављена Министарству.

Члан 20.

Министарство евидентира податке о поднетим пријавама на конкурс, издатим дозволама и друге податке сагласно члану 4. тачка 4. ове уредбе.

Правно лице, односно предузетник који је у складу са овом уредбом добио дозволу за сакупљање и стављање у промет заштићених врста, дужан је да Министарству и Заводу за заштиту природе Србије доставља податке о: заштићеним врстама сакупљеним, искоришћеним и стављеним у промет до 31. јануара текуће године за претходну годину, на обрасцу о сакупљању и промету заштићених врста, који се даје за сваку врсту и сваку откупну станицу (Образац ОЗВ), који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.*

Правна и физичка лица и предузетници који се баве гајењем заштићених врста достављају Министарству податке о узгајалишту и то о: локацији, површини, врсти која се гаји и количини која се одгаја годишње, уз приложено мишљење Завода за заштиту природе Србије **до 31. јануара текуће године за претходну годину**.**

*Службени гласник РС, број 38/2008

**Службени гласник РС, број 9/2010

Члан 21.

Новчаном казном од 500.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:*

1) сакупља заштићене врсте изван периода прописаних овом уредбом и користи техничка средства која могу оштетити или уништити примерке врсте или њено станиште, односно сакупља заштићене врсте без дозволе Министарства (члан 5. ст. 2. и 6);*

2) сакупља заштићене врсте без дозволе Министарства и у количини која дозволом није одобрена (*чл. 7. и 15.**);*

3) сакупља и ставља у промет заштићене врсте без организоване стручне обуке сакупљача или другог облика рада са сакупљачима (члан 8. став 1);*

4) сакупља и ставља у промет заштићене врсте противно условима и на начин прописан овом уредбом (чл. 9, 10, 11. и 12);*

5) сакупља заштићене врсте које су актом министра надлежног за послове заштите животне средине забрањене за сакупљање на територији Републике или на одређеном подручју (члан 13. став 3);*

6) не доставља податке о заштићеним врстама из члана 20. став 2. ове уредбе*,**

7) не доставља податке о заштићеним врстама из члана 20. став 3. ове уредбе.**

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 25.000 до 50.000 динара.*

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и предузетник новчаном казном од 250.000 до 500.000 динара.*

За прекршај из става 1. тач. 1), 2),* 4), 5) и 7)** овог члана казниће се физичко лице новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара.*

*Службени гласник РС, број 38/2008

**Службени гласник РС, број 9/2010

Члан 22.

Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај физичко лице ако сакупља заштићене врсте без потврде о стручној оспособљености (члан 8. став 3).

Члан 23.

За прекршај из члана 21. став 1. тач. 1), 2), 4) и 5) ове уредбе може се уз казну изрећи и заштитна мера одузимања предмета који су употребљени или намењени за извршење прекршаја, односно који су настали или прибављени извршењем прекршаја.*

Роба која је одузета у вршењу инспекцијског надзора смешта се и чува до окончања поступка пред судом, и по окончању судског поступка на начин прописан Правилником о начину смештаја, чувања и продаје одузете робе ('Службени гласник РС', број 118/07).*

*Службени гласник РС, број 38/2008

Члан 24.

Конкурс из члана 15. ове уредбе објавиће се за 2005. годину наредног дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 25.

Даном ступања на снагу ове уредбе престаје да важи Наредба о стављању под контролу коришћења и промета дивљих биљних и животињских врста („Службени гласник Републике Србије”, број 17/99*).

*Службени гласник РС, број 45/2005

Члан 26.

Ова уредба ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 број 110-1962/2005-1

У Београду, 7. априла 2005. године

Влада Републике Србије

Председник,

Војислав Коштуница, с.р.

Прилози

НАПОМЕНА ИЗДАВАЧА:

Уредбом о измени Уредбе о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне ("Службени гласник РС", број 69/2011) замањен је Прилог 1 новим прилогом (види члан 1. Уредбе - 69/2011-9).

Уредбом о допуни Уредбе о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне ("Службени гласник РС", број 9/2010) замењени су прилози 2 и 3 новим Прилозима 2 и 3 (види члан 4. Уредбе - 9/2010-10).

Прилог 1 - Дивље врсте флоре заштићене контролом сакупљања, коришћења и промета

Прилог 2 - Дивље врсте фауне заштићене контролом сакупљања, коришћења и промета

Прилог 3 - Однос количина заштићених врста у свежем и сувом односно прерађеном стању

